

מיטב המאמרים הווארטים והסיפורים
ב'לקראת שבת מלכתא'
אתם מוזמנים לעיין בניוזלטר
שישלח מחר יום ה'

מחר

הדף היומי בבלי: מסכת בבא בתרא דף נ"ב
הדף היומי בהלכה: סימן ר"ד סעיף י"א עד סימן ר"ה
המוסר היומי: אהבת חסד חלק ג' פרק ח' 'והנה המתבונן' עד 'ועל כן העצה'

לוח
לימוד
יומי

הדרכה מהחפץ חיים איך זוכים לקבל רב ברכות מאת ה'

'החזק במוסר' – מהנלמד החודש ב'דף היומי בהלכה'

וימכור להדלים, וכן לבעלי הבתים היורדים
- על קרן.

"וזהו ענין נכבד מאד, וזכותו הרבה יותר
ממדת הצדקה, שבזה הוא מיטיב לכל אחד
מאד ובלא שום בוש. וכל זה כתבנו הטובה
אודות הדל, שיכול לתן דמי הקרן של העצים.
ועתה נדבר אודות מי שהוא דל גמור, שאין לו
במה לקנות עצים, וכשנתחזק הקור, הרי הוא
נוגע לו לסכנת נפשות ממש, אם נתעלם עין
ממנו. על כן מצוה רבה, לכל מי שנגע יראת ה'
בלבו, להתבונן בתקנת הדלים האלו ולעשות
חסד בגופו עמהם; דהינו, לעורר אנשי העיר
אודות זה, ולקבץ נדבות מהם על קנית עצים
עבורם כדי להחיות נפשם. [וברוכים לה'
אנשי עיר שקלאוו (שקלוב), שבכל שנה
בהגיע ימות החרף, יושבים בכל בית המדרש
ממנים העוסקים ומעיינים בענין חלוקת
עצים לעניים. כן שמעתי מפי נאמן, ובודאי
יש בענין הזה כמה עיירות כמותם]."

אהבת חסד, ח"ג פרק ז' בהערות.

"והנה בגדרי השכלה אל הדל, יש כמה וכמה
דברים שצריך לזה, רק שיתן דעתו ושכלו
לטובת העני, ויטיב לו בזה הרבה, וגם
לעצמו לא יחסר בזה מאומה, ויקבל על זה
רב ברכות מאת ה'. ואזכיר פרט אחד, וממנו
נוכל להקיש לכמה דברים כיוצא בזה.

"והוא, דהנה ידוע בעת החרף, כשמתגבר
הקור, והדרך נתקלקל, אין מצוי על השוק
עצים לקנות; וגם כשמביא אחד, לפעמים הם
לחים וביוקר גדול, ואין בכח הבעלי הבתים
היורדים וכל שכן הדלים לקנות אז, וממש
הם וגם בניהם הקטנים בחשש סכנת נפשות
על ידי הקור החזק; מה שאין כן העשירים.
הם מכינים לעצמם עצים בעת הקיץ, והם
יבשים ובזול. ועל כן אם היה העשיר משכיל
אל אלו האנשים הנעלבים להתבונן בטובתם,
היה קונה בקיץ בעת שהמקח בזול מאה
עגלות עצים או יותר, כל אחד לפי ערכו,
ומחזיקם בחצרו עבור הנדכאים הנ"ל, כמו
שהוא מכין עבור עצמו. וכשיגיע ימות החרף,
בעת שהדרך מקולקל, יפתח את אוצרו,

מה מברכים על שקדים מסוכרים?

בשקדים מסוכרים, הסוכר טפל לשקד, ואין לברך אלא 'העץ'; ואף אם מוצץ תחילה את הסוכר ואחר כך לועס את השקד. והגם שבדרך כלל האוכל את הטפל לפני העיקר מברך על הטפל, בנדוננו נחשבים העיקר והטפל כגוף אחד. אולם, מי שדעתו רק למצוץ את הציפוי, יברך 'שהכל'; ויתכן כי אף אם לבסוף בולע את השקד משום שאין רצונו לעבור על 'בל תשחית', אין הציפוי טפל לשקד, כיון שעיקר כוונתו לאכילת הציפוי. [ס"ק נא; ביאורים ומוספים דרשו, 38]

מה מברכים על שקדים המצופים שוקולד?

האוכל שקדים המצופים בשכבת סוכר עבה (דרז'ה) או בשוקולד - אם כוונתו בעיקר לאכילת השקד, יברך 'העץ'. אם כוונתו בעיקר לציפוי, יש אומרים שיברך 'שהכל'; ויש אומרים שאם נפח השקד גדול משל הציפוי, יברך 'העץ'. ואם כוונתו הן לשקד והן לציפוי, יברך 'שהכל' על הציפוי, ואחר כך יברך 'העץ' על השקד, ויכוון שלא לפטור בברכת 'שהכל' את השקד. ויש שכתב שדין שקדים אלו כדין שקדים מסוכרים, האמור לעיל. [ביאורים ומוספים דרשו, 39; וראה שם עוד, ובמקורות]

האם הזנה מלאכותית מהייבת בברכה?

חולה שמזונו מוחזר באמצעות צינור לקיבתו ('גסטרוטום') - יש אומרים שפטור מברכה, כיון שאין זו דרך אכילה; ויש שהציע לומר איזו תפילה או פסוקי תהלים כתחליף לברכה; ויש אומרים שיתכן שחייב בברכה, וכי ראוי שישתדל למצוא אדם אחר שאוכל מאותו המין, ויוציאנו בברכתו. וחולה הנזון באמצעות החדרת נוזלים לוריד ('אינפוזיה'), לכל הדעות פטור מברכה. ואם אוכל באמצעות החדרת מזון דרך האף אל הושט ('זונדה') - יש שהסתפק שמא חייב בברכה. [ביאורים ומוספים דרשו, 43]

אתמול למדנו

- כל מאכל שאדם אוכל לשם רפואה, חייב לברך עליו, כיון שנהנה בשעת אכילתו כדרך האוכלים. וכן תרופה שמעורב בה חומר מתוק, או שמצופה בחומר מתוק - צריך לברך לפני נטילתה.
- אדם שכופים אותו לאכול נגד רצונו - נחלקו הפוסקים אם מברך, אך אם מדובר באכילת מצוה, יתכן שצריך לברך לכל הדעות, כיון שבתוך תוכו חפץ כל יהודי לקיים את המצוות.
- האוכל מאכל שאפילו מעט ממנו פוגע בבריאותו, כגון מי שיש לו 'אלרגיה' למאכל מסוים, ואף מעט מאד ממנו גורם לו לחולי או אף לסכנה - אסור לו לברך, כיון שעובר עברה באכילתו.

מחר נלמד

- ירקות כבושים - האם ברכתם 'האדמה'?
- ב'כרוב ממולא' - האם מברכים על הכרוב 'האדמה'?
- מה מברכים על בצל מטוגן?